

DO CZYTELNIKÓW CZASOPISMA „STUDIA UKRAINICA POSNANIENSIA”

W nowym, drugim w 2020 roku numerze czasopisma „Studia Ukrainica Posnaniensia” redakcja przedstawia szereg publikacji naukowych dotyczących aktualnych zagadnień współczesnej ukrainistyki. Autorzy naszego czasopisma reprezentują wiodące ośrodki naukowe i edukacyjne Polski, Ukrainy i Słowacji. Konsekwentnie realizując politykę redakcyjną, nie tylko zmieniliśmy częstotliwość wydań, ale także wprowadziliśmy pewne zmiany w procedurze recenzowania i redagowania artykułów. Usilnie pracujemy również nad dostosowaniem naszego półrocznika do norm nowoczesnego międzynarodowego czasopisma, co istotnie wpływa zarówno na formalną, jak i merytoryczną jakość publikacji. Wobec umacniania się autorytetu naszego czasopisma indeksowanego w wielu bazach danych, czujemy się odpowiedzialni za poziom proponowanych publikacji. Redakcja zamierza nadal budować prestiż „Studia Ukrainica Posnaniensia”, a tym samym wzmacniać renomę europejskiej ukrainistyki w jej różnych formach i przejawach.

W bieżącym numerze czasopisma kolejność publikacji nie jest uporządkowana alfabetycznie, jak dotychczas, ale na zasadzie problemowo-tematycznej. Jest to wygodniejsze zarówno dla autorów, jak i czytelników naszego pisma. Ponadto redakcja planuje w przyszłości dobierać materiały do poszczególnych bloków tematycznych, tak jak robią to inne renomowane czasopisma.

Część lingwistyczna składa się z pięciu tekstów. Otwiera ją artykuł *Switlany Bohdan* i *Tetiany Tarasiuk* (Łuck — Ukraina), które na podstawie epistolarnej spuścizny Łesi Ukrainki określiły osobliwości funkcjonowania nazw własnych — formantów stereotypów etnicznych — Wołyń, wołyński, Wołyniak itp. Warto zauważyć, że w analizie uwzględniono konteksty porównawcze stosowania ojkonimów jądrowych Wołynia i choronimów innych terytoriów (Ukraina, Niemcy, Bułgaria, Gruzja). *Walentyna Kalko* (Czerkasy — Ukraina) proponuje systemowe spojrzenie na ukraińskie paremie, oceniając je jako akty mowy, które uzyskują różny status semantyczny (wypowiedzi, obietnice, groźby, rady itp.). Na licznych przykładach autorka obserwuje dyskursywny charakter semiozy paremicznej. Okazjonalizmy jako istotny element idiosylu Mykoły Winhranowskiego stały się przedmiotem zainteresowania badawczego *Łarysy Minicz* (Ostrów — Ukraina).

Język artystyczny dzieła literackiego bada również inna językoznawczyni, *Iryna Rabczuk* (Ostróg — Ukraina), która zaproponowała studium nt. apozytywnych syntaksemów oraz ich funkcji w literaturze pięknej. Apozytywy o funkcji tropicznej — przekonuje autorka — pomagają czytelnikowi zagłębić się w świat artystycznego słowa, pobudzają empatię i tworzą efekt realnej rzeczywistości. Logicznym podsumowaniem sekcji językoznawczej jest artykuł *Chrystyny Karpowец* (Ostróg — Ukraina), poświęcony umiejętnościom ortograficznym — istotnej składowej profilu zawodowego współczesnego wykładowcy filologa.

Różnorodność kluczy tematycznych i metodologicznych reprezentują artykuły o charakterze literaturoznawczym, które znalazły miejsce na łamach nowego numeru „*Studia Ukrainica Posnaniensia*”. Obejmują one problematyczne aspekty klasyki literackiej XIX–XX wieku i nie tylko. Autorzy najchętniej czerpią inspiracje ze współczesnej twórczości literackiej. *Iryna Borysiuk* (Kijów — Ukraina) skupia się na problematyce swoje / obce, odnajdując formuły kreowania tożsamości charakterystyczne dla prozy artystycznej Natalii Kobryńskiej — niedocenianej galicyjskiej pisarki z czasów Iwana Franki, będącej prekursorką ukraińskiego feminizmu. *Chrystyna Semeryn* (Ostróg — Ukraina) szuka swojej drogi badawczej w obrębie klasyki, podejmując się analizy żydowskich motywów poezji Łesi Ukrainki. Tym razem akcenty interpretacyjne autorki są uwarunkowane teorią imagologiczną i genderową, którymi się kieruje. Ciekawe spojrzenie na tekstowy świat lat 20. XX wieku proponuje *Albert Nowacki* (Lublin — Polska). Zagadnienie treści i formy, które było przedmiotem aktywnych dyskusji w okresie porewolucyjnego odrodzenia kultury ukraińskiej, znajduje w jego artykule bogatą argumentację, pozwala nam zbliżyć się do atmosfery twórczej debaty wśród młodych modernistów, awangardy i tradycjonalistów lat 20. XX wieku. *Uliana Fedoriw* (Lwów — Ukraina) pisze o przedstawianiu wizerunku bohatera wojownika w literaturze socrealizmu. Obraz ów, należący do ideologicznych wyróżników wskazanej wyżej literatury, świadczy o jawnym zaangażowaniu socrealizmu, który wymagał od pisarza przestrzegania pewnych norm i reguł, ze szkodą dla autentyczności świata przedstawionego.

Artykuły poświęcone literaturze współczesnej są bardzo trafną propozycją naukowego rozumienia zjawisk, które nie zostały jeszcze jednoznacznie i przekonująco zdefiniowane. *Oksana Puchońska* (Ostróg — Ukraina) proponuje teoretyczną dygresję dotyczącą kwestii totalitaryzmu w odniesieniu do literatury. Autorka tropi ślady totalitarnej ideologii w literaturze pięknej — zarówno ukraińskiej, jak i europejskiej, ale zwraca szczególną uwagę na teksty, które pojawiły się w epoce posttotalitarnej i są wyrazem traumy przeżywanej w przeszłości. *Feliks Szejnbuk* (Bratysława — Słowacja), zainteresowany archetypowymi przesłankami i poetyką powtórzenia w *Zimowej opowieści* Ołesia Ulianenki, zwraca się do artystycznego kunsztu tego współczesnego pisarza. Fascynacja twórczością Ołesia Ulianenki uwidacznia się w szerszym kontekście zainteresowania prozą gotycką, która

zyskała na popularności w naszych czasach. *Przemysław Lis-Markiewicz* (Poznań – Wrocław, Polska) przedstawia ogólny zarys prozy gotyckiej jako pewnej tradycji literackiej, w ramach której należy badać również ukraińskie opowiadanie gotyckie.

W kilku kolejnych artykułach zwrócono uwagę na istotne aspekty referencyjności współczesnych tekstów literackich, które czytelnik dostrzega i ocenia jako artystyczne ujęcie aktualnych wydarzeń, często powodujących dysonans poznawczy i nierozumianych w kategoriach myślenia racjonalnego. Czy nie dlatego książki reportażowe cieszą się niesłabnącą popularnością, zwłaszcza te z ukraińskich ziem dotkniętych kryzysem i wojną? *Olesia Nachlik* (Lwów — Ukraina) bada ukraińskie recenzje twórczości popularnego polskiego reportera Jacka Hugo-Badera *Biała gorączka*, w szczególności zwraca uwagę na typowe postsowieckie realia i syndrom postkolonialnego pustkowania w społeczeństwach dawnej metropolii i kolonii. Inny reportaż — Ukraińca Andrija Sowy (Płochisza) *Raport z sierpnia '14* — stał się przedmiotem zainteresowań badawczych *Ryszarda Kupidury* (Poznań — Polska). Autor artykułu zastanawia się nad gatunkową istotą tego dzieła, poszukując pewnych cech gonzo, ale także — narracji dokumentalnej, która ma obiektywnie odtwarzać wydarzenia o znaczeniu historycznym, jak np. wojna na wschodzie Ukrainy. *Andrej Moskwin* (Warszawa — Polska) rozwija również wątek wojny w Donbasie, którą ukazuje w swoistej refleksji na temat współczesnego dramatu Natalii Woróżbyt. Autor skupia się na ludzkim, humanistycznym wymiarze dramatu wojennego, a także na wyrażaniu motywów bólu i cierpienia przez sztukę teatralną. Logicznym podsumowaniem sekcji literaturoznawczej wydania jest artykuł *Tetiany Hrebeniuk* (Zaporoże — Ukraina), w którym podjęto próbę zinterpretowania jednej z najślynniejszych literackich nowości minionego roku, powieści *Docia* Tamary Horichy Zerni. Autorka artykułu rozwiązuje tajemnicę oszałamiającego efektu, jaki ta praca wywiera na czytelniku dzięki niezwyklej otwartości i wyjątkowemu zaangażowaniu emocjonalnemu pisarki.

Redaktorzy czasopisma
Anna Horniatko-Szumiłowicz,
Jarosław Poliszczuk